

Nemzetpolitikai összefoglaló

2012. 50. hét

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Áder: Természetes legyen a magyar szó

Magyarország számára fontos, hogy a nemzet minden közösségében természetes legyen a magyar szó, legyen az a közösség bárhol a világon – e szavakkal köszöntötte Áder János köztársasági elnök a Sándor-palotában a határon túli egyházi vezetőket. A kisebbségi sorban hivatásukat végző egyházi vezetők felelősségét hangsúlyozta köszöntőjében a köztársasági elnök, hangsúlyozva, hogy a kisebbségben élők is osztoznak a terhen. Új értelmet nyert az „ismerem enyéimet és enyéim is ismernek engem”, ha az anyaországon kívül a szószéken magyarul szólal meg valaki – fűzte hozzá az államfő az advent alkalmából tartott rendezvényen. Áder János, utalva Márton Áron néhai erdélyi püspök szavaira, az egyházi vezetők hitéleten túli feladataira is ráirányította a figyelmet. Az egyházaknak nem csupán a hívő emberek lelkének gondozása a feladata, hanem az azonosságukban fenyegetett közösségek védelme, valamint szociális és oktatási feladatok ellátása is. A köztársasági elnök felelevenítette, hogy az adventi találkozók sorát Mádl Ferenc néhai államfő indította el.

Európa-szerte egyre aktuálisabb a kettős állampolgárság

Egyre nő a kettős állampolgárság aktualitása Európa-szerte, és folyamatosan nő a többes állampolgárok száma is – hangzott el a Nemzetpolitikai Kutatóintézet és a Kisebbségi Jogvédő Intézet közös rendezvényén a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen. Szabó Marcel, a jövő nemzedékek érdekeinek védelméért felelős ombudsman-helyettes Az állampolgárság aktuális nemzetközi jogi és Európa-jogi kérdései című konferencián arról beszélt, hogy a külföldi szavazás és a kettős állampolgárság intézménye két külön dolog. Az ombudsmanhelyettes álláspontja szerint a jogok demokratikus bővítését jelenti a többes állampolgárság ténye és a szavazati jog kiterjesztése. Kitért arra: a kettős állampolgárság ma már egyre elfogadottabbá válik, és hasonló a helyzet a szavazati jog kérdésével is. Wetzl Tamás, egyszerűsített honosításért felelős miniszteri biztos elmondta: példák egész sorát lehet említeni arra, milyen kedvezményeket szerepeltetnek az állampolgársági joggal kapcsolatban Európa-szerte. Kiemelte: Szlovákia, amely bírálja Magyarországot az egyszerűsített honosításért, 1997 és 2005 között csaknem tízezer határon túli szlováknak adott állampolgárságot. Magyarország is ezt a típusú szabályozást alkalmazza - jegyezte meg a miniszteri biztos. Kántor Zoltán, a Nemzetpolitikai Kutatóintézet vezetője a kettős állampolgárság elméleti kérdéseit tekintette át. Téves szemléletnek nevezte, hogy 1989 után jelent volna meg a nacionalizmus, mindig is jelen volt, csak nem lehetett róla beszélni - mondta. Hangsúlyozta: egyes államok - Magyarország nem tartozik közéjük - nemzeti alapon definiálták magukat a rendszerváltás előtt. Mint rámutatott: az alapszerződések megkötése után válik markánsná a jobb- és baloldal között a különbség ebben a kérdésben, majd újabb állomásként említette a státustörvény megalkotását. Az új alkotmány már azt rögzíti, hogy Magyarország felelősséget visel a külföldi magyarok iránt - hangsúlyozta, és kitért a szavazati jog kiterjesztésének folyamatára is.

Töretlen az érdeklődés az állampolgárság iránt

Eddig több mint 340 ezren kérelmeztek a magyar állampolgárságot, és mintegy 280 ezren már le is tették az állampolgársági esküt – mondta Wetzel Tamás, az egyszerűsített honosításért felelős miniszteri biztos szerdán az MTI-nek. Kiemelte: az érdeklődés töretlen az állampolgárság iránt. A miniszteri biztos a legfrissebb adatokat ismertetve közölte: a benyújtott több mint 340 ezer kérelemből 305 ezret már elbíráltak. A kérelmezők közül 160 ezren névmódosítást is kértek, azaz ennyien szeretnék ismét magyar nevüket viselni. A legtöbb kérelem továbbra is Erdélyből és Délvidékről érkezik. A honosítás folyamata zökkenőmentes – mondta Wetzel Tamás.

Friends of Hungary alapítványt hoz létre a Kormány

Kulturális programok és oktatási csereprogramok szerepelnek többek között a most létrejövő Friends of Hungary alapítvány feladatai sorában – tájékoztatta a Nemzetpolitikai Államtitkárság az MTI-t. A közleményben hangsúlyozták: az Alaptörvénynek megfelelően Magyarország felelősséget visel az összmagyarság szellemi, gazdasági és kulturális kötelekeinek megerősítésében, a magyarságtudat fenntartásában és ápolásában. Magyarország, mint anyaország az alapítvány létrehozásával régi adósságát igyekszik törleszteni a diaszpóra magyarságával szemben. Az alapítvány segítségére lesz a magyar kormánynak abban, hogy megerősítse a magyar-amerikai gazdasági és társadalmi kapcsolatokat, valamint javítsa Magyarország megítélését a politikai és üzleti döntéshozók és véleményformálók körében egyaránt. A Kormányhatározat alapján az Egyesült Államokban bejegyzésre kerülő alapítvány célja a tengerentúli és különösen az amerikai sokadik generációs magyar identitástudatú honfitársaink nemzeti azonosságtudatának erősítése.

Választások Romániában

A hétfő reggeli első, 81,49 százalékos hivatalos részeredmények szerint a vasárnapi romániai választásokon 41,62 százalékos részvételi arány mellett a baloldali Szociálliberális Unió (USL) óriási győzelmet aratott, a képviselőházi szavazatok 58,53 százalékát, a szenátusi voksok 60,03 százalékát szerezte meg. A jobboldali Igaz Románia Szövetség (ARD), amelynek keretében a volt kormánypárt, a PDL is indult csupán 16,95 százalékot kapott mindkét kamarában, Dan Diaconescu populisták alakulata, a PP-DD 13,53, illetve 14,18 százaléknyi voksot gyűjtött, míg a parlamenti küszöböt még átlépő RMDSZ 5,31, illetve 5,4 százalékon áll. A végleges adatok fényében a pontos számok még változni fognak, ám számottevő különbség már nem várható. Az Erdélyi Magyar Néppárt 0,67, illetve 0,82 százalékát kapta a szavazatoknak, ezzel az alternatív küszöböt sem lépte át az alakulat. Az urnazárás utáni sajtótájékoztatóján Victor Ponta, az USL miniszterelnök-

jelöltje kiemelte, hogy a jövő évi alkotmány-módosítás érdekében tárgyalásokat kezdeményezett az RMDSZ-szel, a két politikai erőnek ugyanis várhatóan meglesz a kétharmados többsége a parlamentben. Egyelőre nem világos, hogy kormánykoalícióról vagy egy, csupán az alaptörvény módosítására korlátozódó együttműködésről lesz szó. Az USL társelnöke, Crin Antonescu PNL-vezér azonban úgy tűnik nem rajong az ötletért, hogy az RMDSZ-szel bármiféle egyeztetéseket folytassanak. A vasárnap esti politikusi nyilatkozatokból is az látszik, hogy az USL legnagyobb pártja, a szociáldemokraták számára kívánatos lenne, ha az RMDSZ is szerepelne a kormányban vagy az alkotmánymódosítás folyamatában, míg a Nemzeti Liberális Párt vezetői elutasítják Ponta tervét. Ennek magyarázata nem a magyarokkal szembeni ellenszenv, hanem az, hogy amennyiben az RMDSZ is része lenne a koalíciónak, a PNL relatív súlya csökkenne, a PSD kevésbé lenne zsarolható a pártszövetség felbontásával, így az RMDSZ-szel karöltve visszautasíthatná a liberálisok néhány követelését. A következő napok fő kérdése az, hogy Traian Băsescu államfő kit kér fel kormányalakításra: az elnök az utóbbi hetekben közvetve számos alkalommal kizárta, hogy Victor Pontát kérje fel a miniszterelnöki tisztségre, ez azonban inkább pszichológiai hadviselés lehetett részéről, hiszen az USL szövetség felbomlása vagy valamelyik pártelnök belső puccsal történő eltávolítása az egyetlen esély arra, hogy az ARD valamilyen formában a kormány része legyen. Bár a román alkotmány valóban teret enged az elnöknek a mérlegelésre, egy ilyen arányú egyértelmű győzelem esetén nehezen lenne magyarázható, ha mégsem Ponta kapná a kormányalakítási megbízást. Az RMDSZ mozgástere meglehetősen szűk, mivel nem a kormányalakításhoz, csupán az alkotmány módosításához van szükség a szavazataira, így kérdéses, hogy milyen kompromisszumra lesz képes az alaptörvény megszüvegezése, a kisebbségi törvény felmelegítése vagy a régióát szervezési törvény kapcsán.

MKP-tisztújítás: Berényi maradt a pártelnök

Kürtön tartotta tisztújító közgyűlését a Magyar Közösség Pártja. Berényi Józsefet, aki egyedül indult a pártelnöki posztért, elsőprő többséggel újraválasztották. A kongresszus küldöttei az Országos Tanács (OT) elnökének Szigeti Lászlót, a párt eddigi oktatásügyi alelnökét választották meg. A gazdaságpolitikai és régiófejlesztési alelnök Farkas Iván lett, önkormányzati és közigazgatási alelnöknek Óry Pétert, mezőgazdasági és környezetvédelmi alelnöknek Miklós Lászlót, oktatásügyi és kulturális alelnöknek A. Szabó Lászlót, szociális, családpolitikai és egészségügyi alelnöknek pedig Németh Gabriellát választották meg. Az elnökség további tagjai: Bárdos Gyula, Csúsz Péter, Aux Ferenc, Szuperák Mária, Köteles László, Forró Krisztián, Kiss Beáta, Cziria Attila, Csáky Pál, Samu István, valamint Mészáros Alajos. A kongresszuson vendégként Fazekas Sándor, Magyarország vidékfejlesztési minisztere és Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős államtitkár is részt vett. Fazekas Sándor beszédében az etnikai pártok identitás megtartó szerepét hangsúlyozta, a egyes pártokat ellenben a beolvadás előfutárainak nevezte. A

tisztújító kongresszus megnyitóján mondott elnöki beszédében Berényi József azt hangsúlyozta: a Magyar Közösség Pártja - annak ellenére, hogy parlamenten kívüli párt - a felvidéki magyarságot érintő legérzékenyebb témák zászlóvivőjének bizonyult. „Pozitív elmozdulásnak tekinthető, hogy a szlovák-magyar államközi kapcsolatokban jelentős előrelépés történt az elmúlt fél évben” - emelte ki Berényi, hozzátéve: a gazdasági együttműködés felgyorsítása és elmélyítése új, bizalmasabb légkört teremtett a két ország között. „Ennek az új szlovák-magyar kormányközi párbeszédnek köszönhetően mára látványosan romba dőlt azon állítás, miszerint Magyarország ne avatkozzon be a mi ügyeinkbe, mert az csak árt nekünk” - szögezte le Berényi József. Rámutatott: az erős Fico-kormány hatalomba lépése után mindenkinek látnia kell, hogy a magyar kormány támogatása elengedhetetlen része a felvidéki magyarság megmaradásért folytatott küzdelemének.

Németh Zsolt: új helyzet van kialakulóban a magyar-szlovák kapcsolatokban

A magyar és szlovák kapcsolatokban kialakuló új helyzet kihasználására és érdekérvényesítő stratégia kidolgozására biztatta Németh Zsolt, a Külügyminisztérium parlamenti államtitkára azoknak a szlovákiai településeknek a polgármestereit, ahol nőtt a magyarság részaránya a tavalyi népszámlálás adatai szerint. A Rákóczi Szövetség és A Kisebbségekért - Pro Minoritate Alapítvány 48 szlovákiai település polgármesterét hívta meg a Parlamentben tartott ünnepségre, amelyen a 2011. évi népszámlálás eredményeit ismertették. A 48 településen nőtt a magyarság részaránya a tíz évvel ezelőtti adatokhoz képest, az érintetteket a szervezet díszoklevélben részesítette. A külügyi államtitkár beszédében rámutatott: új helyzet van kialakulóban a magyar-szlovák kapcsolatokban, a szlovák fél egyszerre gondolkodik gazdasági és infrastrukturális fejlesztésekben, és egyidejűleg elismeri, hogy problémamegoldó párbeszédet kell indítani a vitás kérdésekben. A magyar kormány is hasonlóképpen gondolkodik, és a párbeszéd meg is indult a legvitatottabb kérdésben, azaz az állampolgárság ügyében, a héten megtartották az első szakértői egyeztetést - fejtette ki. Hozzátette, ha csak a magyar félen múlna, a kétoldalú kapcsolatok Európa egyik legszorosabb együttműködésévé fejlődhetnének. Érdekérvényesítő stratégiára van szükség, amely meghatározza, hogyan lehet a jelenlegi helyzetet kihasználni és a legjobb irányba befolyásolni - mondta, majd megjegyezte: 2014-2020 között nagyon komoly uniós költségvetési források állhatnak rendelkezésre a határ menti fejlesztési célokra. A szlovák-magyar kapcsolatrendszer minősége is múlik azon, mennyire tudják kihasználni a felvidéki magyarok és a jelenlévők ezt az új helyzetet - emelte ki Németh Zsolt.

Temerini fiúk - Tőkés és Lomnici kéri a három másik elítélt elengedését is

A még börtönben lévő három elítélt „temerini fiú” számára kért kegyelmet a szerb államfőtől Tőkés László európai parlamenti képviselő és Lomnici Zoltán, az Emberi Méltóság Tanácsának (EMT) elnöke. Közös jegyzett közleményükben az EMT nevében örömeiket fejezik ki azért, hogy a temerini elítéltek közül ketten - elnöki kegyelem révén - kiszabadultak a börtönből. „Ugyanakkor ezt csak részeredménynek tekintjük, hiszen Máriás István, Illés Zsolt és Uracs József továbbra is börtönben sínylődnek, és kénytelenek elviselni annak a példátlanul súlyos büntetésnek a terheit, amely nemcsak a délvidéki magyarságot, hanem a nemzetközi közvéleményt is méltán felháborítja” - írják. Szerintük Tomislav Nikolic államfő azzal gyakorolt volna igazi gesztust a magyarság irányába, ha Horváth Árpád és Szakáll Zoltán mellett a többi elítéltet is kegyelemben részesítette volna, ha ők is amnesztiát kaptak volna. Tőkés László és Lomnici Zoltán úgy fogalmaztak, hogy a történelmi múlt bűneinek esedékes jóvátételén túlmenően ez jelenthetné Áder János és Tomislav Nikolic államelnökök legutóbbi budapesti találkozásának igazi sikerét.

Magyar reformátusokhoz látogatott a horvát elnök

November 30-án Laskóra és Kórógyra látogatott Ivo Josipović köztársasági elnök. A Horvátországi Református Keresztyén Kálvini Egyházban tett látogatása során a köztársasági elnök hangsúlyozta, hogy a vallásszabadság és a nemzeti kisebbségek kulturális autonómiájának a legmagasabb szinten kell érvényesülnie Horvátországban. Ivo Josipović köztársasági elnök elmondta, hogy a magyarok kiváló példái annak, hogy egy kisebbség mennyire része lehet a horvát társadalomnak, gazdagítják és szépítik annak hagyományait, kultúráját és sokszínűségét. „A magyar folklór gyöngyszem a horvát kultúra nyakékén” – mondta. Fontosnak tartotta azt is elmondani, hogy a reformáció hagyományai, amelyeket itt a mai napig ápolnak, Horvátországot vallásszabadságában is megerősíti. A legnagyobb gondot a háborúban megrongálódott templomok felújítása jelenti, pályázatok útján ehhez is kaptak segítséget mindkét államtól. A magyar kormány 1999-ben 200 millió forintos segélykeretet hozott létre, hogy helyreállítsák a horvátországi magyar lakta településeken megrongálódott templomokat, kultúrotthonokat. Csáti Szabó Lajos püspök szerint a látogatás nemcsak az egyháznak jelent sokat, hanem a horvátországi magyarságra nézve is jelentős eseménynek számít. Az újjáépítés mellett folyamatban van a kommunista érában, 1948-ban államosított egyházi vagyon visszaszolgáltatása is. Az egyházi vagyon visszaigénylésére 1999 óta van lehetőség, de adminisztratív okok miatt a folyamat nagyon összetett és lassú. Eddig az egykori vagyon mintegy 20 százaléka került vissza az egyházhoz.